

Õiguskantsler

Teie 25.11.2020 nr

Meie 07.12.2020 nr 6-3/202027/2006828

Rahvusvahelise liiniveo korraldajatele makstava toetuse tingimused

Austatud avaldaja

Pöördusite õiguskantsleri poole, sest peate rahvusvahelise liiniveo korraldajatele koroonakriisi tõttu tekkinud kahjude hüvitamise tingimusi diskrimineerivaks. Palusite kontrollida, kas tingimus, mille järgi saavad toetust vaid need ettevõtjad, kes korraldasid regulaarset rahvusvahelist liinivedu 1. juulist kuni 31. augustini 2020, on kooskõlas võrdse kohtlemise põhimõttega. Selgitasite, et need tingimused ei võimalda toetust saada ettevõtjatel, kes enne kriisi korraldasid rahvusvahelist liinivedu Eesti ja Venemaa vahel, kuid olid sunnitud piiride sulgemise tõttu rahvusvahelise liiniveo katkestama.

Vaidlusalune tingimus on sätestatud väliskaubandus- ja infotehnoloogia ministri 5. novembri 2020. a määruse nr 68 [“Turismiga otseselt seotud majandusharude ettevõtjate COVID-19 haigust põhjustava koroonaviiruse puhangust tulenenud kahjude osalise hüvitamise täiendav toetus”](#) (edaspidi määrus) § 7 lõike 10 punktis 2. Selle järgi saavad toetust taotleda üksnes need rahvusvahelise liiniveo korraldajad, kes teostasid 1. juulist 31. augustini 2020. a regulaarset rahvusvahelist liinivedu liiniloo alusel ja tingimustel.

Mõistan Teie muret. Siiski pole põhjust pidada määruse § 7 lõike 10 punkti 2 põhiseadusvastaseks. Riigil on avar otsustusõigus selle üle, mis eesmärgil ja kuidas toetusraha jagada.

Toetusraha kasutamise üle otsustab Vabariigi Valitsus ning nendesse valikutesse ei saa õiguskantsler sekkuda. Kui Vabariigi Valitsus soovib toetada rahvusvahelisi liine, mis olid käigus ka pärast esimest viirusepuhangut, ning toetuse eesmärk on tagada, et suvel toimunud rahvusvaheline liinivedu jätkuks ka edaspidi, ei saa põhiseadusele tuginedes nõuda, et toetada tuleb ka rahvusvahelist liinivedu, mida enam ei korraldata.

Põhiseaduse § 12 lõikest 1 tuleneva võrdse kohtlemise põhimõtet rikutakse siis, kui ebavõrdselt koheldakse sarnases olukorras olevaid isikuid.¹ Kui ettevõtja ei korraldanud 2020. aasta suvel rahvusvahelist liinivedu, vaid korraldas selle asemel riigisisest liinivedu, sarnaneb ta pigem riigisiseste liinivedude korraldajatega, kes samuti ei saa taotleda rahvusvahelist liinivedu teostavatele ettevõtjatele mõeldud toetust. Kui võrd toetusmeetme eesmärk on toetada rahvusvahelist liinivedu jätkanud ettevõtjaid, ei ole rahvusvahelist liinivedu jätkanud ettevõtjad

¹ RKPJK 3.04.2002 otsus asjas nr [3-4-1-2-02](#), p 17.

samasuguses olukorras nagu need, kes rahvusvahelise liiniveo katkestasid. Seetõttu ei saa nõuda ka nende gruppide võrdset kohtlemist.

Võite Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumilt uurida, kas ja millise meetme raames oleks Vabariigi Valitsus valmis toetama neid ettevõtjaid, kes katkestasid kriisiolukorras rahvusvahelise liiniveo neist mitteolenevatel põhjustel.

Pidasite ebaõiglaselt ka toetuse määramise aluseid. Rahvusvahelise liiniveo korraldajale makstava toetuse määr on viiekordne 2020. aasta juuni, juuli ja augusti eest tasutud tööjõumaksude aritmeetiline keskmine summa, kuid mitte rohkem kui 200 000 eurot (määruse § 7 lg 11). Kirjutasite, et toetuse määramisel tuleks aluseks võtta 2019. aasta andmed, sest kriisieelsed andmed võimaldaksid koroonaviirusest põhjustatud kahju hüvitada õiglasemalt.

Põhiseadus ei kohusta riiki hüvitama ettevõtjatele kogu kriisist tingitud kahju või kahju mingis konkreetses ulatuses. Seega on riigil õigus otsustada, kuidas kujundada toetussumma arvutamise põhimõtted. Kuna riigil ei ole kriisikahju hüvitamise kohustust, ei oleks probleemi ka siis, kui riik oleks kehtestanud madalama toetuse määra (nt tööjõumaksude kahe-, kolme- või neljakordne aritmeetiline keskmine). Kui toetuse määr oleks kinnitatud 2019. aasta tööjõumaksude aritmeetilise keskmise alusel, ei võetaks erinevalt 2020. aasta andmetest seda näitajat arvesse mitmekordselt.

Loodan, et neist selgitustest on abi.

Austusega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise